

بررسی الگوی پراکنش گونه‌های فوزاریوم مرتبط با پوسیدگی طوقه و ریشه چغندر قند در استان لرستان

شکوفه آزادبخت^۱، مصطفی درویش‌نیا^۲، نادر آزادبخت^۳

۱- دانشکده کشاورزی دانشگاه لرستان، گروه گیاه‌پزشکی

۲- عضو هیئت علمی دانشکده کشاورزی دانشگاه لرستان، گروه گیاه‌پزشکی

۳- مرکز تحقیقات کشاورزی لرستان

Azadbakht68@gmail.com

چکیده

جهت شناسایی قارچ‌های عامل پوسیدگی طوقه و ریشه‌ی چغندر قند در سال زراعی ۹۱-۹۲ و تعیین الگوی پراکنش در مزارع چغندرکاری استان لرستان، ضمن بازدید از مناطق عمده کشت چغندر قند، نمونه‌برداری از گیاهان دارای علائم پژمردگی و پوسیدگی ریشه چغندر قند انجام شد. قطعات جدا شده از حد فاصل بافت‌های آلوده و سالم، پس از ضد عفونی سطحی روی محیط عصاره سیب‌زمینی، دکستروز و آگار (PDA) کشت شدند. خصوصیات ریخت‌شناسی جدایه‌ها با استفاده از کلیدهای شناسایی معتبر مورد بررسی‌های تاکسونومیک قرار گرفت و جدایه‌ها شامل *Fusarium solani*، *F. oxysporum*، *F. sacchari*، *F. chlamyosporum*، *F. equiseti*، *F. diversisporum*، *F. nygamai*، *F. Fusarium sp.* بودند. قارچ‌های *F. diversisporum*، *F. chlamyosporum*، *F. sacchari*، *F. Fusarium sp.* برای اولین بار از چغندر قند در ایران گزارش می‌شوند. نتایج نشان داد که بیشترین فراوانی متعلق به *Fusarium solani* (۳۳/۳۳٪) و کمترین فراوانی مربوط به *F. chlamyosporum*، *F. equiseti* و *F. nygamai* (۱/۹٪) بود.

واژگان کلیدی: پراکنش، فوزاریوم، طوقه و ریشه، چغندر قند، استان لرستان

۱-مقدمه:

استان لرستان سرزمینی است کوهستانی، که با وسعتی نزدیک به سی هزار کیلومتر مربع در جنوب غربی ایران و در محدوده میانی جبال زاگرس، بین ۴۶ درجه و ۵۱ دقیقه تا ۵۰ درجه و ۳۰ دقیقه شرقی از نصف النهار گرینویچ و ۳۲ درجه و ۳۷ دقیقه تا ۳۴ درجه و ۲۲ دقیقه عرض شمالی قرار گرفته است. این استان از شمال به استان مرکزی و استان همدان، از جنوب به استان خوزستان و چهار محال و بختیاری، از شرق به استان اصفهان، و از غرب به استانهای کرمانشاه و ایلام محدود است (بی‌نام، ۱۳۹۰).

استان لرستان به لحاظ اقلیم و هواشناسی یک استان چهار فصل است. حدود ۸۵ درصد مساحت لرستان را رشته کوه‌های نسبتاً موازی و پراکنده فرا گرفته‌اند. دشتهای محدود استان و دره‌های عمیق آن بینابین ستیغ برکشیده این کوهها واقع گردیده است. مجموع این عوارض طبیعی سه ناحیه بارز آب و هوایی شامل ناحیه سرد کوهستانی (مناطق بروجرد و ازنا)، ناحیه معتدل مرکزی (خرم آباد و قسمتی از کوه‌دشت) و ناحیه گرم جنوبی (در برگیرنده بخش پلدختر و قسمت‌هایی از شهرستان کوه‌دشت) است (بی‌نام، ۱۳۹۳).